

Шутенко Світлана Василівна,
завідувач кафедри мовної підготовки
Національної академії внутрішніх справ

ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ: СИНХРОННЕ ЗАСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОНЦЕПТІВ УКРАЇНСЬКОЮ ТА ІНОЗЕМНОЮ МОВАМИ

Модернізація вищої освіти в системі МВС України вимагає впровадження інноваційних підходів, які забезпечують готовність майбутніх офіцерів поліції до ефективної діяльності в умовах глобалізації та поглиблення міжнародного поліцейського співробітництва. Сучасний стан безпекового середовища в Україні зумовлений тривалою збройною агресією російської федерації. Українські правоохоронці сьогодні перебувають не лише на передовій правопорядку, а й активно взаємодіють із міжнародними партнерами: від фіксації воєнних злочинів для міжнародних трибуналів до спільної роботи з міжнародними місіями. Транскордонна злочинність та активна інтеграція України до європейського безпекового простору висувають принципово нові вимоги до організації освітнього процесу в навчальних закладах сектору безпеки та оборони загалом і Міністерства внутрішніх справ України зокрема.

За таких умов комунікативна компетентність поліцейського стає стратегічним інструментом. Майбутні поліцейські повинні не лише бездоганно володіти державною мовою, демонструючи високу культуру мілітарного дискурсу, а й бути готовим миттєво переходити на іноземну мову в кризових ситуаціях. Це не просто володіння мовою на побутовому рівні, а й вміння оперувати професійними концептами в іншомовному середовищі.

Традиційні методики навчання іноземних мов у відомчих закладах вищої освіти часто обмежуються розвитком базових комунікативних навичок (General English), що не задовольняє реальні потреби практичних підрозділів.

Ефективним інструментом для досягнення цієї мети є предметно-мовне інтегроване навчання – CLIL (Content and Language Integrated Learning). У контексті підготовки кадрів для Національної поліції України іноземна мова має виступати не лише об'єктом

вивчення, а й безпосереднім інструментом пізнання, аналізу та опанування профільними дисциплінами (кримінальним процесом, криміналістикою, тактико-спеціальною підготовкою тощо).

Специфіка поліцейської діяльності вимагає від випускника володіння не стільки академічною, скільки вузькоспеціалізованою професійною мовною компетентністю. Проведення допиту або інтерв'ювання, затримання правопорушників, складання процесуальних документів, проведення криміналістичного аналізу та взаємодія з представниками міжнародних інституцій (Interpol, Europol, консультативні місії) потребують чітких знань спеціальної термінології.

Упровадження методики CLIL в освітній процес забезпечує синергетичний ефект, за якого курсант паралельно формує термінологічну та понятійну базу як державною, так й іноземною мовами. Наприклад, при вивченні тактики проведення допиту чи правил проведення огляду місця події одразу двома мовами, здобувач не просто «зазубрює» слова, а формує, так зване, професійне двомовне мислення. Це дозволяє досягти кількох критично важливих цілей:

1. Когнітивний розвиток: інтеграція мови та змісту професійної дисципліни стимулює формування професійного двомовного мислення.

2. Процесуальна точність: курсанти засвоюють юридичні особливості термінології, де помилка в дефініції може мати негативні наслідки для досудового розслідування.

3. Психолінгвістична готовність: опанування мовних моделей деескалації конфліктів та специфічних технік опитування іноземною мовою.

Отже, інтегроване навчання у відомчій освіті – це не просто мода на запозичення західного тренду, а стратегічна потреба, оскільки змінюється фокус із пасивного накопичення мовних знань на їх активне практичне застосування у різних професійних ситуаціях. Такий підхід оптимізує аудиторний час, усуває дублювання матеріалу та дозволяє готувати фахівців, здатних безперешкодно інтегруватися в міжнародне безпекове середовище та брати участь у міжнародних місіях.

Список використаної літератури

1. Ковальчук І. С. Особливості впровадження предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) у закладах вищої освіти зі

специфічними умовами навчання. Інноваційна педагогіка. 2023. Вип. 58. С. 112–116.

2. Павлова О. О., Монастирська Л. В. Предметно-мовне інтегроване навчання (CLIL) як інструмент формування професійної компетентності майбутніх правоохоронців. Науковий журнал «Інноваційна педагогіка». 2022. № 45. С. 89–93. URL: https://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/18/part_3/18.pdf (дата звернення: 25.06.2026).

3. Coyle D., Hood P., Marsh D. CLIL: Content and Language Integrated Learning. Cambridge : Cambridge University Press, 2010. 173 p.

4. Dale L., Tanner R. CLIL Activities: A Resource for Subject and Language Teachers. Cambridge : Cambridge University Press, 2012. 284 p.

5. Ball P., Kelly K., Clegg J. Putting CLIL into Practice. Oxford : Oxford University Press, 2015. 320 p.

6. Ткаченко О. В. Формування когнітивно-академічної мовної компетентності (CALP) у курсантів відомчих ЗВО під час білінгвального навчання. Право та державне управління. 2021. № 3. С. 204–210.

Юлдашева Світлана Анатоліївна,
професор кафедри ділової української та
іноземних мов Національної академії
внутрішніх справ, кандидат філологічних
наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: НЕОЛОГІЗМИ ТА МОВНІ ІННОВАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ДИСКУРСІ

Повномасштабна війна, запровадження воєнного стану та тривалі кризові процеси в українському суспільстві суттєво вплинули на всі сфери суспільного життя, зокрема на мовну комунікацію. В умовах соціальної напруги, інформаційного протистояння та постійного оновлення суспільного досвіду особливої ваги набуває дослідження мовних змін, які відображають нові форми взаємодії між людьми. Комунікативна практика воєнного часу характеризується